

Archeologisch onderzoek ontwikkeling Menningweerweg te Stompetoren - gem. Schermer

Bureauonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1414

Archeologisch onderzoek ontwikkeling Menningweerweg te Stompetoren - gem. Schermer

Bureauonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1414

Concept

ISSN 1573-5710

Opdrachtgever:
Wooncompagnie en Bouwbedrijf J. Nat & Zn B.V.

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 22 oktober 2013

Verantwoording

Titel : Archeologisch onderzoek ontwikkeling Menningweerweg
te Stompnetoren, gemeente Schermer - bureauonderzoek
Grontmij Archeologische Rapporten 1414

Projectnummer : 332834

Referentienummer : GM-332834

Revisie : C

Datum : 22 oktober 2013

Auteurs : dhr. drs. J. van der Roest

E-mail adres : juan.vanderroest@grontmij.nl

Gecontroleerd door : dhr. drs. W.A. van Breda

paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : dhr. ir. P.B.J.M. Oude Boerrigter

paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T 030 - 634 47 00
F 030 - 637 94 15
archeologie@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Administratieve gegevens

Datum opdracht	:	2 oktober 2013
” concept	:	22 oktober 2013
” definitief	:	
Opdrachtgever	:	Wooncompagnie Bouwbedrijf J. Nat & Zn B.V. mevrouw M. Kramer dhr. J. Nat Postbus 160 Oterlekerweg 2-D 1620 AD HOORN 1841 GP Stompetoren
Uitvoerder	:	Grontmij Nederland B.V. De Molen 48, Houten Postbus 119 3990 DC HOUTEN
Bevoegde overheid	:	Gemeente Schermer
Adviseur van de bevoegde overheid	:	
Aanleiding	:	sloop en herinrichting/nieuwbouw woonlocatie
Soort onderzoek	:	bureauonderzoek
Locatie (bijlage 1)	:	provincie : Noord-Holland gemeente : Schermer plaats : Stompetoren toponiem : Menningweerweg (polder N) kaartbladen : 19 B ALKMAAR RD-coördinaten : NW : X: 117.150 / Y: 513.717 NO : X: 117.280 / Y: 513.672 ZO : X: 117.243 / Y: 513.575 ZW : X: 117.120 / Y: 513.638 opp. plangebied : ca. 63 a kad. gegevens : Schermer, sectie S, 219 en 319
Archeoregio	:	Hollands veen-kleigebied (12)
Archis2	:	onderzoeksmelding : 58756 (= CIS-code) onderzoeksnummer :
Documentatie	:	beheer en plaats : voorlopig Grontmij Houten beheer en plaats : digitale documentatie - e-depot

Samenvatting

In opdracht van de Woningcompagnie en Bouwbedrijf Nat heeft Grontmij een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor de ontwikkeling van een locatie aan het begin van de Menningweerweg in Stompetoren, gemeente Schermer.

Het voornemen is om aan weerszijden van de weg een nieuwe woonwijk te ontwikkelen. Aan de oostzijde van de weg, waar oorspronkelijk 6 woningen stonden, wil Wooncompagnie 14 nieuwe woningen bouwen. Aan de tegenoverliggende zijde van de weg wil Bouwbedrijf Nat 21 nieuwe woningen realiseren op een erf wat nu nog bebouwd is met kippenschuren. Wooncompagnie en Bouwbedrijf Nat zullen elk hun eigen locatie ontwikkelen, maar willen in de planvorming wel samen optrekken om de twee locaties integraal te ontwikkelen.

Bij het project is ook nog een terrein aan de Groeneweg in Schermerhorn betrokken. Daar beschikt de Wooncompagnie namelijk over bouwrechten voor 8 woningen (deels al gesloopt). Deze locatie wordt opgeheven in ruil voor uitbreiding van de bouwrechten aan de Menningweerweg. De locatie wordt vrijgemaakt voor de herinrichting van de N243 en ten behoeve van de bevordering van de openheid van de Eilandspolder.

Omdat de voorgenomen woningbouwontwikkeling in strijd is met het vigerende bestemmingsplan, is voor het plangebied een bestemmingsplan opgesteld waarmee een nieuw planologisch kader wordt geschapen. Omdat mogelijk grondwerkzaamheden een bedreiging vormen voor eventuele archeologische waarden, is daartoe ook een archeologische onderbouwing nodig.

Vanwege de geologische ontwikkeling van het gebied rond de Menningweerweg, zouden daar eigenlijk alleen archeologische/cultuurhistorische waarden en resten uit de Nieuwe Tijd kunnen worden verwacht. Dit plangebied ligt aan één van de oude ontginningsassen binnen de droogmakerij de Schermer in een zone waar de oude boerderijen (stolpen) uit het midden van de 17e eeuw liggen. Hierdoor is er sprake van een zekere verwachting op het voorkomen van archeologische waarden en resten. Bestudering van oude kaarten toonde echter aan dat op de betreffende terreinen aan weerskanten van de weg tot aan de 20^e eeuw waarschijnlijk nooit (stenen) bouwsels hebben gestaan, maar dat deze in die periode in gebruik zijn geweest als boomgaard en weidegrond. De bebouwing op het deel van Nat, de kippenschuren, dateert uit de tweede helft van de 20^e eeuw, de oude bebouwing op het deel van de Wooncompagnie dateert uit de eerste helft van de 20^e eeuw. Met de inrichting van het gebied hebben daarbij reeds bodemverstorende werkzaamheden plaatsgevonden. Daarom wordt voor de ontwikkeling van het gebied Menningweerweg geen nader onderzoek noodzakelijk geacht en wordt geadviseerd dit plangebied voor ontwikkeling vrij te geven.

Omdat op de locatie aan de Groeneweg te Schermerhorn na sloop van de woningen en bijbehorende werkzaamheden feitelijk geen (nieuwe) diepgaande graafwerkzaamheden worden verricht, wordt ook voor dit gebied geen nader onderzoek noodzakelijk geacht en wordt geadviseerd ook dit plangebied vrij te geven.

Mochten tijdens grondwerkzaamheden en de inrichting van het plangebieden aan de Menningweerweg in Stompetoren en de Groeneweg in Schermerhorn alsnog archeologische of cultuurhistorische waarden, vondsten en/of sporen worden aangetroffen, dan dient altijd direct contact te worden opgenomen met de bevoegde overheid in het kader van de wettelijke meldingsplicht (Monumentenwet 1988, artikel 53 en 54).

Dit rapport dient te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid. Na instemming met de resultaten en de gegeven aanbevelingen, wordt dit rapport definitief gemaakt.

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens	3
Samenvatting.....	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	7
1.3 Doelstelling.....	8
1.4 Beleidskader	8
2 Bureauonderzoek.....	10
2.1 Werkwijze.....	10
2.2 Geologie, geomorfologie en bodem.....	10
2.3 Landschap en bewoningsgeschiedenis	15
2.4 Plangebied oude, huidige en toekomstige situatie	18
2.5 Archeologie en cultuurhistorie.....	24
2.6 Archeologische verwachting	26
3 Conclusie en aanbevelingen.....	28
3.1 Conclusie	28
3.2 Aanbevelingen	28
Literatuur, bronnen en kaarten	29
Verklarende woordenlijst en afkortingen	31

Bijlage 1: Ligging plangebied op topografische ondergrond

Bijlage 2: Kadastraal overzicht Menningweerweg - 2013

Bijlage 3: Archeologische basiskaart

Bijlage 4: Ontwerp inrichting plangebied Menningweerweg

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Woningcompagnie en Bouwbedrijf J. Nat & Zn B.V. heeft Grontmij Nederland B.V. archeologisch onderzoek uitgevoerd voor de ontwikkeling van een locatie aan het begin van de Menningweerweg in Stompetoren, gemeente Schermer.

Het voornemen is om aan weerszijden van de Menningweerweg een nieuwe woonwijk te ontwikkelen. Aan de oostzijde van de weg wil Wooncompagnie 14 woningen bouwen. Aan de tegenoverliggende zijde van de weg wil Bouwbedrijf Nat 21 nieuwe woningen realiseren op een erf wat nu bebouwd is met kippenschuren, zie afbeelding 1.2. Nat is voornemens om in het kader van de Ruimte-voor-Ruimte-regeling de 4 kippenschuren te slopen en op het vrijkomende terrein woningbouw te plegen.

Wooncompagnie en Bouwbedrijf Nat zullen elk hun eigen locatie ontwikkelen, maar willen in de planvorming wel samen optrekken om de twee locaties integraal te ontwikkelen.

Bij het project is ook nog een terrein aan de Groeneweg in Schermerhorn betrokken, zie afbeelding 1.1. Daar beschikt de Wooncompagnie namelijk over bouwrechten voor 8 woningen (deels al gesloopt), zie afbeelding 1.3. Deze locatie wordt opgeheven in ruil voor uitbreiding van de bouwrechten aan de Menningweerweg. De locatie aan de Groeneweg wordt vrijgemaakt voor de herinrichting van de N243 en ten behoeve van de bevordering van de openheid van de Eilandspolder.

Afb. 1.1. plangebieden Menningweerweg (links) en Groeneweg (rechts) - bron: Google Maps.

Omdat de voorgenomen woningbouwontwikkeling in strijd is met het vigerende bestemmingsplan, is voor het plangebied een bestemmingsplan opgesteld waarmee een nieuw planologisch

kader wordt geschapen. Omdat de met deze projecten gepaard gaande grondwerkzaamheden een directe bedreiging kunnen vormen voor eventuele archeologische waarden, is daartoe ook een archeologische onderbouwing noodzakelijk.

Wooncompagnie en Bouwbedrijf Nat hebben daartoe Grontmij opdracht gegeven een bureau-onderzoek uit te voeren. Hierbij is naar beide terreinen gekeken en voor zover noodzakelijk, een archeologische onderbouwing opgesteld.

1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Stompeteren is het grootste dorp van de gemeente Schermer. Het voornaamste plangebied bestaat uit twee te ontwikkelen locaties aan de Menningweerweg aldaar, zie afbeelding 1.2.

De locatie ten westen van de Menningweerweg is eigendom van Nat; dit plandeel is circa 6.500 m² groot. Op de plaats waar nu kippenschuren staan, wil Bouwbedrijf Nat 21 nieuwe woningen bouwen.

De locatie ten oosten ervan is eigendom van Wooncompagnie; dit plandeel is circa 4.000 m² groot. Op de plaats waar oorspronkelijk 6 woningen stonden (momenteel nog 2 eengezinswoningen), wil Wooncompagnie 14 nieuwe woningen bouwen.

Afb. 1.2. huidige situatie plangebied Menningweerweg - satellietbeeld - bron: Google Maps.

Het tweede plangebied betreft een locatie bij Schermerhorn, zie afbeelding 1.3. Het plangebied aan de Groeneweg is circa 1.500-2.000 m² groot.¹ Het is gelegen op de rand van het gebied Eilandspolder.

¹ Het gebied aan de Groeneweg te Schermerhorn staat aangegeven op kaartblad 19 G Purmerend van de topografische kaart; globale centrumcoördinaat: 121.230 / 512.440 (niet vermeld op p. 3).

Afb. 1.3. huidige situatie plangebied Groeneweg - satellietbeeld - bron: Google Maps.

De locatie aan de Groeneweg te Schermerhorn zal na sloop van de woningen en bijbehorende werkzaamheden terug worden gegeven aan de natuur. Omdat hierbij geen (nieuwe) diepergaande graafwerkzaamheden worden verricht, wordt dit gebied in het kader van dit bureauonderzoek dan ook verder niet behandeld.²

Als in het navolgende wordt gesproken van 'het plangebied', dan heeft dit – tenzij anders duidelijk vermeld – uitsluitend betrekking op de ontwikkeling aan weerszijden van de Menningweeweg te Stompeteren.

1.3 Doelstelling

Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de te verwachten archeologische en cultuurhistorische waarden binnen het plangebied en het direct omliggende gebied. Dit gebeurt door middel van een bureauonderzoek. Dit leidt ondermeer tot het opstellen van een specifiek archeologisch verwachtingsmodel.

Op basis van het bureauonderzoek kan een advies worden gegeven met betrekking tot de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek en indien dit van toepassing is, uit welke stappen dit vervolgonderzoek zou kunnen bestaan.

De betreffende werkzaamheden zijn conform de richtlijnen van het handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.2) uitgevoerd. Grontmij beschikt over een eigen opgravingsvergunning afgegeven door de RCE.

1.4 Beleidskader

Met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz 2007) zijn de uitgangspunten van het Europese Verdrag van Malta binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet is om archeologische waarden zoveel mogelijk in de

² Zie ook noot 4 en een korte alinea aan het eind van § 2.6.

ondergrond (ter plekke) te behouden, omdat de bodem nu eenmaal de beste conserverings-omgeving is (behoud *in-situ*).

Daarbij hebben de gemeenten een grotere verantwoordelijkheid gekregen op het terrein van het archeologisch erfgoed. Gemeenten zijn verplicht om een eigen archeologisch beleid op te stellen en bij het proces van de ruimtelijke ordening rekening te houden met archeologische waarden in de ondergrond. De gemeente Schermer beschikt sinds 2009 over een eigen archeologie-beleid.³

Volgens de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Schermer valt het plangebied aan de Menningweerweg in een zone met een verplichting tot archeologisch onderzoek bij planvorming van 50 m² of groter en dieper(gaand) dan 35 cm.⁴ Dit rapport voorziet in de eerste fase daarvan.

³ Visser-Poldervaart en Tjabringa 2007. De gemeenten Schermer en Graft-De Rijk hebben samen een Beleidsnota Archeologie opgesteld.

⁴ Volgens dezelfde kaart valt het plangebied aan de Groeneweg in Schermerhorn in een zone met een verplichting tot archeologisch onderzoek bij planvorming van 500 m² of groter en dieper(gaand) dan 40 cm.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze

Bij een bureauonderzoek wordt gekeken naar voor het onderzoeksgebied relevante gegevens met betrekking tot de archeologie, cultuurhistorie, geologie en bodem. Hierbij worden over het algemeen de volgende werkzaamheden verricht:

- het bestuderen van geologische en geomorfologische kaarten en van bodemkaarten;
- het raadplegen van het gemeentelijk archeologiebeleid / bestemmingsplannen;
- het inventariseren van archeologische waarnemingen en in het verleden verrichte archeologische onderzoeken in het archeologisch informatiesysteem Archis2;
- het raadplegen van de Archeologische Monumentenkaart (AMK);
- het raadplegen van de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW);
- het raadplegen van historisch kaartmateriaal;
- het raadplegen van overige relevante bronnen en literatuur.

In de navolgende paragrafen worden eerst de geologie en bodemopbouw van het onderzoeksgebied beschreven. Daarbij wordt het bijbehorende landschap beschreven en wat dit betekent voor de archeologie. Daarna zullen de reeds bekende archeologische en cultuurhistorische waarden van het onderzoeksgebied worden besproken.

Op basis van de gegevens van zowel de geologische en bodemkundige opbouw als van de bekende archeologische waarden, wordt dit hoofdstuk afgesloten met een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Daarin wordt per periode aangegeven hoe groot de kans is op het aantreffen van archeologische waarden.

2.2 Geologie, geomorfologie en bodem

Het landschap heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in het nederzettingspatroon van de mens. Bij onderzoek naar archeologische sporen in een bepaald gebied is het van groot belang te weten hoe het landschap er in het verleden heeft gezien. Dit gebeurt door de geologische opbouw en de bodem van een gebied te bestuderen.

Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt in dat deel van Noord-Holland dat tot het Hollands veen-kleigebied wordt gerekend. Dit landschap is in het Holoceen ontstaan.

Tijdens de Laatste IJstijd (Weichselien) bereikte het landijs Nederland niet, maar zorgde hier wel voor koude en droge klimatologische omstandigheden. Het water werd vastgehouden in enorme ijskappen, waarvan er één het noordwesten van Europa bedekte. Het Noordzeebekken lag destijds droog. Circa 10.000 jaar geleden eindigde de Laatste IJstijd en begint de relatief warme periode die nu nog voortduurt, het Holoceen. Als gevolg van het afsmelten van de grote landijskappen steeg de zeespiegel en liep het Noordzeebekken vol met water. De zeespiegel steeg in het begin ongeveer een meter per eeuw. Met name deze zeespiegelstijging en de getijdenwerking in het Holoceen zijn geologisch gezien relevant voor het plangebied.

Rond 4.100 v.Chr. bestond het gebied van de Schermer uit open (zee)water en wadden. Aan de randen van het waddenmilieu bevonden zich kwelders, die slechts boven de normale hoogwaterstand onder water stonden.

Hoewel de zeespiegel in de periode vanaf zo'n 5.000 jaar geleden nog steeds bleef stijgen, bewoog de kust zich langzaam westwaarts omdat de sedimentatieaanvoer de stijging van de zeespiegel ruimschoots overtrof. De stroming van de zee transporteerde geleidelijk steeds meer

zand van de bodem en zette het af aan de toen nog grotendeels open kust. Dit fenomeen leidde vanaf ongeveer 5.000 jaar geleden tot de vorming van strandwallen: zandige ruggen die in de loop der tijd hoger groeiden naarmate er meer zand werd afgezet. De strandwallen sloten het achterland af van de zee. Slechts een aantal zeegaten gaf de zee nog toegang tot het gebied achter de strandwallen. Tegen het begin van het Subboreaal waren de strandwalcomplexen voor een groot deel aaneengesloten en was de kustlijn vrijwel gesloten. Wel bleven er een aantal zeegaten bestaan, zoals bijvoorbeeld het Zeegat bij Bergen.

Tabel 2.1 indeling van het Laat Pleistoceen en Holoceen

geologisch tijdvak	chronostratigrafie	datering in jaren v.Chr.
Laat-Holoceen	Subatlanticum	1.100 - heden
Midden-Holoceen	Subboreaal	3.800 - 1.100
	Atlanticum	7.000 - 3.800
Vroeg-Holoceen	Boreaal	8.000 - 7.000
	Preboreaal	9.000 - 8.000
Pleistoceen	Weichselien	120.000 - 9.000
↓		

Het wadden- en kweldergebied achter de strandwallen veranderde in een lagune die geleidelijk dichtslibde met zand en klei dat via de zeegaten naar het achterland werd vervoerd. Later, vanaf het Subboreaal, is er in de ondiepere delen van de lagune op uitgebreide schaal veengroei opgetreden. De afzettingen van zand en klei behoren tot het Laagpakket van Wormer. Het veenpakket, het Hollandveen Laagpakket, behoort tot de Formatie van Nieuwkoop.

Voor het gebied van de Schermer is het Zeegat van Bergen van belang geweest. Bij Bergen liggen de strandwallen niet parallel aan de andere strandwallen langs de Noord-Hollandse kust, maar buigen ze landinwaarts. Deze oost-west gerichte strandwallen worden haakwallen genoemd en danken deze richting aan het Zeegat van Bergen en de geul erachter, waardoor het zandtransport anders verliep dan elders langs de kust. De haakwallen komen ook in het noordwesten van de Schermerpolder voor (Omval). Rond 2.100 v.Chr. was de invloed van het Zeegat van Bergen op het gebied van de Schermer verdwenen en vormde zich veen.

Vanaf de 9^e of 10^e eeuw werd het veen in het gebied ontgonnen vanuit veenstroompjes als de Schermer en Leet. In eerste instantie vestigden de ontginners zich op de flanken van de veenkussens. Om het gebied geschikt te maken voor de landbouw, werden haaks op de veenriviertjes afwateringssloten aangelegd. Langs deze ontginningsbasis werd ook in eerste instantie gewoond. Later is de bewoning verplaatst.

De uitwaaiing van de oorspronkelijke veenstroompjes Schermer en Leet hebben geleid tot de specifieke vorm van de Schermer. Het water kon zijn weg niet vinden via de westzijde vanwege de daar aanwezige noord-zuid lopende strandwallen. Door de overwegend westenwinden werd het water gedwongen om zich meer naar het noorden en oosten te verplaatsten, naar de lager gelegen gebieden. Door afkalving van het veenpakket ontstond later zo het Schermeer met zijn vorm.

Door de ontwatering van het veen begon dit echter in te klinken en daalde het oppervlak. Dit maakte het gebied ongeveer vanaf de 12^e eeuw erg vatbaar voor overstromingen vanuit de Zuidoostzee en voor veenerosie. Tijdens hoogwater en springvloed werden de oevers van de sloten en veenstroompjes weggeslagen, waardoor in dit deel van Noord-Holland uiteindelijk drie grote binnenmeren ontstonden, van west naar oost: de Schermer, de Beemster en de Purmer.

Als gevolg van deze overstromingen werd bovendien een kleidek afgezet, dat wordt gerekend tot het Laagpakket van Walcheren uit de Formatie van Naaldwijk.

Onder de holocene formaties, de mariene afzettingen en het veen (Formatie van Naaldwijk, zeeklei en zand), bevindt zich pleistoceen dekzand (Laagpakket van Wierden uit de Formatie van Bortel).

De grote binnenmeren Schermer, Beemster en Purmer werden in de 17^e eeuw drooggelegd, zie verder § 2.3.

Volgens geomorfologische kaarten ligt het plangebied in een vlakte van zee- of meerbodemaft-zettingen (eenheid 2M33).

Bodem

De bodem van de 17^e-eeuwse droogmakerijen bestaan vrijwel geheel uit zavel- en kleigronden. Deze sedimenten zijn bedekt geweest met veen. Door verschillende oorzaken - vervening en/of erosie - is dit veen niet meer aanwezig, behalve in de Engewormer en de Schaalsmeerpolder. Plaatselijk komt langs de randen van ondermeer de Schermer en de Polder Heerhugowaard nog enig veen voor.⁵ In de Schermer wordt naast de kleigronden lokaal een dunne laag rest-veen aangetroffen; mogelijk is hier na de drooglegging nog verveend.

Volgens de Bodemkaart ligt het plangebied in de eenheid Mn45A met een grondwatertrap IV.⁶ Het gaat om kalkrijke poldervaaggronden uit zware klei. Deze gronden komen in de Schermer vooral in de laag gelegen delen in de noordelijke helft van de droogmakerij voor. De humeuze of humusarme bovengrond is 20 tot 40 cm dik en bestaat uit kalkrijke, zware klei. Ook de klei-laag hieronder is meestal nog zwaar tot circa 50 à 80 cm diepte. Daaronder wordt het materiaal geleidelijk lichter en gaat over in lichte klei of zavel.

De grondwatertrap IV geeft aan dat het om matig droge gronden gaat met een GHG > 40 cm -mv en een GLG tussen de 80 en 120 cm -mv. Het zijn gronden met een goede ontwateringtoestand dankzij een goed doorlatende ondergrond, eventueel in combinatie met een goede drainage en afwateringsmogelijkheid.

AHN

Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) vormt een aanvullende informatiebron voor de landschapsanalyse. Dit met behulp van laser-altimetrie verkregen digitale bestand vormt een goed beeld van het huidige reliëf in het plangebied.

Het AHN is wel geraadpleegd, maar wordt verder niet uitvoerig behandeld omdat het kaartbeeld in dit geval geen groot oplossend vermogen heeft. Het gebied van de Schermer is vrij vlak, behalve in de buurt van de Noordervaart, daar loopt het terrein in de richting van de kade logi-scherwijze op; dit is ook de zone met de oorspronkelijke bewoning.

DINO en overige bodeminformatie

Dinoloket is de centrale toegangspoort tot Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (DINO).⁷ In Dinoloket zijn een drietal boringen uit de directe omgeving van de plangebied bestudeerd, zie afbeelding 2.1 en de tabellen 2.2 tot en met 2.4.

Boring B19B0187 is gezet net ten noorden van het perceel van Nat, langs de Noordervaart. Boring B19B0446 is ook gezet langs de weg ter hoogte van Noordervaart 54. De laatste boring die bekeken is, boring B19B0229, ligt ten noorden van de Noordervaart, maar deze ligt hemels-breed dicht bij de eerste boring dan de vorige.

Het gaat om vrij diepe boringen, waarvan één tot in het pleistocene dekzand: B19B0229. De boringen zijn met elkaar vergeleken en er is getracht te komen tot een algemene beschrijving van de laagopbouw in de ondergrond van het plangebied aan de Menningweerweg.

⁵ Rosing 1995, 71.

⁶ Bodemkaart blad 19 West Alkmaar.

⁷ Het DINO-systeem is de centrale opslagplaats voor geowetenschappelijke gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond van Nederland en wordt beheerd door NITG-TNO.

Afb. 2 1. satellietbeeld met de locaties van enkele boringen uit Bodemloket - bron: Google Maps.

Op basis van de combinatie van deze drie boringen kan de bodem en de diepere ondergrond in (de omgeving van) het plangebied als volgt worden geschematiseerd:

• 0 - 1,90 m -mv	kleilaag, bovenin verwerkt	
• 1,90 - 5,00 m -mv	zandige en siltige kleilagen, onderin wordt de klei zandiger;	
• 5,00 - 10,00 m -mv	fijn zand	wadzanden
• 10,00 - 16,00 m -mv	grof zand	wadzanden
• 16,00 - 30,00 m -mv	fijn zand, vaak kleilig	wadzanden
• 30,00 - 32,50 m -mv	grof zand	wadzanden
• 32,50 - 33,30 m -mv	zandige klei	wadzanden
• 33,30 - 33,35 m -mv	zandig veen dun veenlaagje, dikte 5 cm	veen
• 33,35 - 34,00 m -mv	matig fijn zand	dekzand

Onder de kleilagen in de top bevindt zich het wadzandpakket, bestaande uit fijne tot grove zanden. Daaronder op grote diepte nog de rest van een veenlaag die ligt op het dekzand.

Tabel 2.2 lithologie B19B0187 - X/Y-coördinaat: 117.180 / 513.720 - maaiveld: 2,20 m -NAP

laag (m -mv)	kleur	soort	zand ^{M63}	klasse	bijmeng. klei/silt / humus(org. stof)	kalk
0,00 - 0,30	onbekend	klei				
0,30 - 0,80	l.grijs-geel	klei - zandig				+
0,80 - 1,40	grijs	klei				+
1,40 - 2,10	grijs	klei			sterk siltig	+
2,10 - 2,40	d.grijs	klei - zandig				+
2,40 - 3,70	d.grijs	zand	110	zeer fijn	sterk kleiig	+
3,70 - 6,50	grijs	zand	160	matig fijn		+
6,50 - 9,70	grijs	zand	120	zeer fijn		+
9,70 - 11,00	grijs	zand	800	uiterst grof		+
11,00 - 13,30	l.grijs	zand	560	uiterst grof		-
13,30 - 16,70	grijs	zand	400	zeer grof	humeus	+
16,70 - 17,20	grijs	zand	320	zeer grof		+

+ = kalkrijk / - = kalkarm

Tabel 2.3 lithologie B19B0456 - X/Y-coördinaat: 117.330 / 513.670 - maaiveld: 1,90 m -NAP

laag (m -mv)	kleur	soort	zand ^{M63}	klasse	bijmeng. klei/silt / humus(org. stof)	kalk
0,00 - 0,60	bruin-grijs	klei - zandig				+
0,60 - 1,70	onbekend	klei			40 % lutum, zwak siltig	+
1,70 - 2,90	onbekend	klei - zw. zandig			22 % lutum	
2,90 - 4,50	onbekend	klei - m. zandig			18 % lutum	+
4,50 - 5,20	onbekend	klei - st. zandig			11 % lutum	+
5,20 - 6,00	grijs	zand - zw. kleiig	90	uiterst fijn	6 % lutum	+

+ = kalkrijk / - = kalkarm

Tabel 2.4 lithologie B19B0229 - X/Y-coördinaat: 117.130 / 513.800 - maaiveld: 2,20 m -NAP

laag (m -mv)	kleur	soort	zand ^{M63}	klasse	bijmeng. klei/silt / humus(org. stof)	kalk
0,00 - 1,90	bruin	klei			30 % lutum, sterk siltig	+
1,90 - 8,00	grijs	zand	80	uiterst fijn		+
8,00 - 9,16	groen-grijs	klei - zandig			36 % lutum, zwak siltig	
9,16 - 10,35	l.grijs	zand	400	zeer grof		+
10,35 - 15,85	grijs	zand - kleiig	380	zeer grof		+
15,85 - 22,05	grijs	zand - kleiig	180	matig fijn		+
22,05 - 26,45	l.geel-grijs	zand - kleiig	120	zeer fijn		+
26,45 - 30,30	grijs	zand - kleiig	120	zeer fijn		+
30,30 - 31,60	grijs	zand	140	zeer fijn		+
31,60 - 32,38	l.grijs	zand	600	uiterst grof		+
32,38 - 32,85	grijs-blauw	klei - zandig			28 % lutum, sterk siltig	+
21,85 - 33,30	bruin-grijs	klei - zandig			28 % lutum, sterk siltig	+
33,30 - 33,35	d.bruin	veen - zandig				
33,35 - 34,10	l.geel-grijs	zand	160	matig fijn		-

+ = kalkrijk / - = kalkarm

2.3 Landschap en bewoningsgeschiedenis

Prehistorie, Romeinse Tijd en Vroege Middeleeuwen

De bewoningsgeschiedenis van het plangebied hangt nauw samen met de geologische ontwikkeling van de omgeving. Vanaf circa 4.400 v.Chr. is er op sommige plaatsen in Noord-Holland bewoning mogelijk geweest op de lage Oude Duinen, die opgewaaid waren op de strandwallen van West-Nederland. De vlaktes erachter waren echter niet bewoond in deze periode. Bewoningssporen uit de Late Bronstijd beperken zich voornamelijk tot het gebied van de Oude Duinen en het pleistocene zand.

Tabel 2.5 overzicht van archeologische perioden

periode	datering	
Nieuwe Tijd	1500	- heden
Late Middeleeuwen	1050	- 1500 n.Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	- 1050 n.Chr.
Romeinse Tijd	12 v.Chr.	- 450 n.Chr.
IJzertijd	800 v.Chr.	- 12 v.Chr.
Bronstijd	1.900 v.Chr.	- 800 v.Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5.325 v.Chr.	- 1.900 v.Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	9.000 v.Chr.	- 4.900 v.Chr.
Laat-Paleolithicum (Late Oude Steentijd)	tot 9.000 v.Chr.	

Vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd vond er zeer waarschijnlijk dus geen bewoning plaats in het onderzoeksgebied en wijde omgeving. Het plangebied lag vanaf circa 5.000 v.Chr. in een waddengebied en zal derhalve te nat zijn geweest voor permanente bewoning. Na het sluiten van het Zeegat van Bergen (circa 1.300 v.Chr.) trad er verzoeting op in de achterliggende lagune. Deze condities waren gunstig voor de groei van uitgestrekte veenkussens. Deze veengroei ging door tot in de Middeleeuwen en maakte het gebied slecht toegankelijk en eveneens ongeschikt voor permanente bewoning.⁸

Hoge en Late Middeleeuwen

Rond het jaar 800 was het gebied van de Schermer bedekt met veen, waardoor het riviertje de Scimere stroomde. Het land bleek voor de mens eenvoudig bewoonbaar te maken. Het natte, zompige land kon worden drooggemaakt door sloten te graven voor de afwatering. Langs deze ontginningsbasis werd ook in eerste instantie gewoond. Later is de bewoning verplaatst. Men stichtte een gemengd landbouwbedrijf met akkerbouw en veeteelt, die elkaar aanvulden.

Door de ontwatering van het veen traden inklinking en oxidatie op, waardoor het maaiveld aanzienlijk daalde en het land weer vernatte. Als reactie hierop groef men de sloten dieper uit om een betere ontwatering mogelijk te maken. Op een gegeven moment was het dieper uitgraven van de sloten echter niet meer afdoende, omdat het maaiveld zover was gedaald dat natuurlijke afwatering op het riviertje niet meer mogelijk was. Men verlengde de kavels, waarbij men het nieuw ontgonnen gedeelte als akkerland gebruikte. Hierdoor ontstond de strokenverkaveling, zoals die op diverse plaatsen in Noord-Holland nog terug te vinden is. Uiteindelijk was ook dit niet meer mogelijk en werd akkerbouw op grote schaal onmogelijk en daarom schakelde men over op extensieve veeteelt. Het water kreeg vrij spel waardoor afwateringssloten door golfrosie en windwerking konden uitgroeien tot meren. Ontginning van het veen door de mens in combinatie met stormvloeden had ertoe geleid dat het riviertje de Scimere in de loop van de 13^e eeuw uitgroeide tot een meer of binnenzee, het Schermeer - diep was het meer niet, niet meer dan 4 m.

In eerste instantie was bewoning in het gebied nu veel moeilijker, zo niet onmogelijk geworden. Het veenland was verbrokkeld tot een eilandenrijk (Schermereiland). De binnenzee, het Schermeer, stond via de Beemster en de Purmer in open verbinding met de Zuiderzee. Hele stukken land moesten opnieuw worden ontgonnen en van stevige dijken worden voorzien. De hernieuwde kolonisatie van na 1300 bracht ook een ander soort bestaanswijze met zich mee.

⁸ Huizer, Dijkstra en Benjamins 2008, 11-12.

Op het Schermeer en het Beemstermeer werd gevisd. De paling uit deze omgeving werd onder andere naar Engeland geëxporteerd. Verder werden de zoetwatervissen vooral in Nederland gegeten. De specialisatie naar veeteelt en de visserij zorgden er gezamenlijk met de goede bereikbaarheid over water voor dat ook handel rond de Eilandspolder steeds belangrijker werd. Vanwege de open verbinding met de Zuiderzee, konden schepen die over de Zuiderzee voeren in de eerste helft van de 14^e eeuw nog de Eilandspolder aandoen.

Door dammen aan te leggen - de Zaandam, de Knollendam en de Monnickendam - sloot men het gebied af van het buitenwater. Maar de ontwatering van dit steeds lager liggende land bleef een zorg. Door de inzet van molens kon men verschillende meertjes droogleggen.

Afb. 2.2. uitsnede uit de Kaart van Holland door Mercator (1606) noord-georiënteerd; het Schermeer met daaromheen steden als Beverwijk (linksonder), Purmerend (rechtsonder) en Alkmaar (linksmiddenboven).

Nieuwe Tijd

Afbeelding 2.2 geeft de situatie weer rond Alkmaar en de het Schermeer aan het begin van de 17^e eeuw. Voor de inpoldering maakte de Schermer samen met de Beemster en de Purmer deel uit van een aantal bijzondere binnenzeeën in Noord-Holland. Voor de stad Alkmaar was het Schermeer de belangrijkste verbindingroute over water naar steden als Amsterdam en Purmerend. De Schermer had via de Beemster en de Purmer verbinding met de Zuiderzee. Er was dus met name in de oostelijker gelegen Purmer ook sprake van zout water en eb en vloed. De middelgrote meren hadden veel last van oeverafslag door golven en stroming en dit vormde een bedreiging voor de omliggende steden. Dit was, samen met het winnen van nieuwe, vruchtbare landbouwgrond een belangrijke reden voor inpoldering.

Na het doorslaande succes van de drooglegging van de Beemster in 1612 werden ook plannen gemaakt om de andere meren droog te malen; de Purmer viel in 1622 droog. Dit waren private ondernemingen met het doel winst te maken met de vruchtbare landbouwgrond die verpacht kon worden.

Het initiatief voor de drooglegging van het Schermeer lag in dit geval bij een aantal gegoede burgers uit Alkmaar. Dit is ook terug te zien in de inrichting die in hoofdzaak op Alkmaar is gericht. In 1631 werd het plan gemaakt en het octrooi verkregen om het 4.700 ha grote binnenmeer droog te leggen. In 1633 ging de eerste schop de grond in, in 1635 viel het meer droog en in 1637 werden de eerste stolpboerderijen gebouwd. Van het nieuwe land ging 500 ha naar het stadsbestuur van Alkmaar, maar ook de bestuurders van andere omringende steden kregen hun deel. Ze verpachtten veelal hun grond die uiteindelijk niet zo vruchtbaar was als gehoopt.

Om de drooglegging mogelijk te maken moest een dijkkring rond de Schermer gerealiseerd worden. Hieraan waren op verschillende plaatsen molengangen te vinden. Aan de noordzijde van de Schermer werd de Huijgendijk gebruikt als onderdeel van de dijkkring. Deze Huijgendijk was onderdeel geweest van de West-Friese Omringdijk, die reeds vanaf de 13^e eeuw West-Friesland omringde en beschermde tegen wateroverlast. Het droogmalen van de Polder Heerhugowaard in 1630 en de Schermer in 1635 laten zich niet alleen vanuit landhonger verklaren.⁹ Het voorland aan beide kanten van de Huijgendijk, die beide waterplassen van elkaar scheidde, was al in de 16e eeuw in korte tijd weggeslagen. Hierdoor dreigde er één grote Noordhollandse binnenzee te ontstaan. Met het droogmalen van de Polder Heerhugowaard en de Schermer was dit probleem definitief opgelost.

De Schermer kende een bemaling in meerdere trappen. De oorspronkelijk 54 molens hebben er samen vier jaar over gedaan de plas droog te malen. Verspreid in de droogmakerij stonden de poldermolens. Om het hoogteverschil te overwinnen, werden twee of drie molens achter elkaar geplaatst, die het water steeds een stukje hoger opmaalden. Het water werd uiteindelijk via schutsluizen op het buitenwater geloosd.

Bijzonder aan deze droogmakerij is de onderverdeling in 14 polderafdelingen of blokken. Elke afdeling was in staat om een apart waterpeil te handhaven. De kaart van Pieter Wils, uit 1635, geeft deze afdelingen weer die allen met een letter aangeduid zijn, zie afbeelding 2.3. Het plangebied aan de Menningweerweg is centraal gelegen in blok N.

De ontginning werd conform de tijdgeest ingegeven door de klassieke schoonheidsidealen, met als resultaat een rechtlijnig verkavelingspatroon. De polder is ingedeeld in zuivere vierkante en rechthoekige kavels verdeeld door vaarten en tochten, die loodrecht op elkaar staan. De voor die tijd ideale maatverhouding per kavel was 925 x 120 m. In de Schermer varieerden de 406 kavels dusdanig in lengte en breedte dat de kaveloppervlakte zo veel mogelijk gelijk bleef, namelijk circa 10,5 ha.¹⁰ Door de drooglegging van de Schermer veranderde het landschappelijke beeld van het gebied aanzienlijk. Zo werd het Schermerland een eilandengroep binnen een omdijkt gebied. Slechts een klein gebied heeft binnen de polder een opvallende verkaveling. In polder L ligt het gebied 'De Matten', een stuk oudland dat mee ingepolderd is. Tot op de dag van vandaag is hier een onregelmatige blok- en strokenverkaveling te vinden.

Voorkomende daliegaten leveren mede het bewijs dat op de kleigrond van de Schermer een dik pakket veen heeft gelegen. Daliegaten zijn cirkelvormige depressies in de kleiondergrond met een doorsnede van 2 tot 3 m. De grond in deze depressies bestaat voornamelijk uit veen of weinig materiaal. In de periode dat het veenpakket nog aanwezig was, hebben bewoners putten in dit veenpakket gemaakt om de in de ondergrond aanwezige klei te kunnen winnen en te gebruiken. Het dichten van de putten werd gedaan door opvulling met veen. Door het verdwijnen van het veen, zijn de in de kleigrond gelegen gedeeltes van de opgevolde putten aan de oppervlakte gekomen.

Kort na de drooglegging van de Schermer vestigden zich bewoners in het gebied. Langs de waterwegen verzeiden de karakteristieke stolpboerderijen. Men woonde voornamelijk langs de Noorder- en Zuidervaart, de Molenweg en de ringdijk aan de westzijde van de polder. De grote boerderijen hadden een dubbele gracht rondom de boerderij en rondom de boomgaard, die ook bij (vrijwel) iedere boerderij werd aangelegd. In eerste instantie was er geen ruimte voor dorpen gepland in de polder. De kaart van Wils uit 1635 laat dan ook geen enkele bebouwingslocatie zien, zie afbeelding 2.3. Een kaart uit 1680 (niet afgebeeld) laat al enige bebouwing zien, zij het verspreid langs de doorgaande wegen. Van concentratie binnen kernen is nog geen sprake. De eerste twee nederzettingen, Stompvoren en Zuidschermer, ontstonden als het ware vanzelf. Stompvoren is in de 17^e eeuw ontstaan bij de kruising van de Oterlekerweg en de

⁹ Rosing 1995, 51; met verwijzingen naar Belonje 1933 en Schilstra 1971.

¹⁰ Rosing 1995, 70.

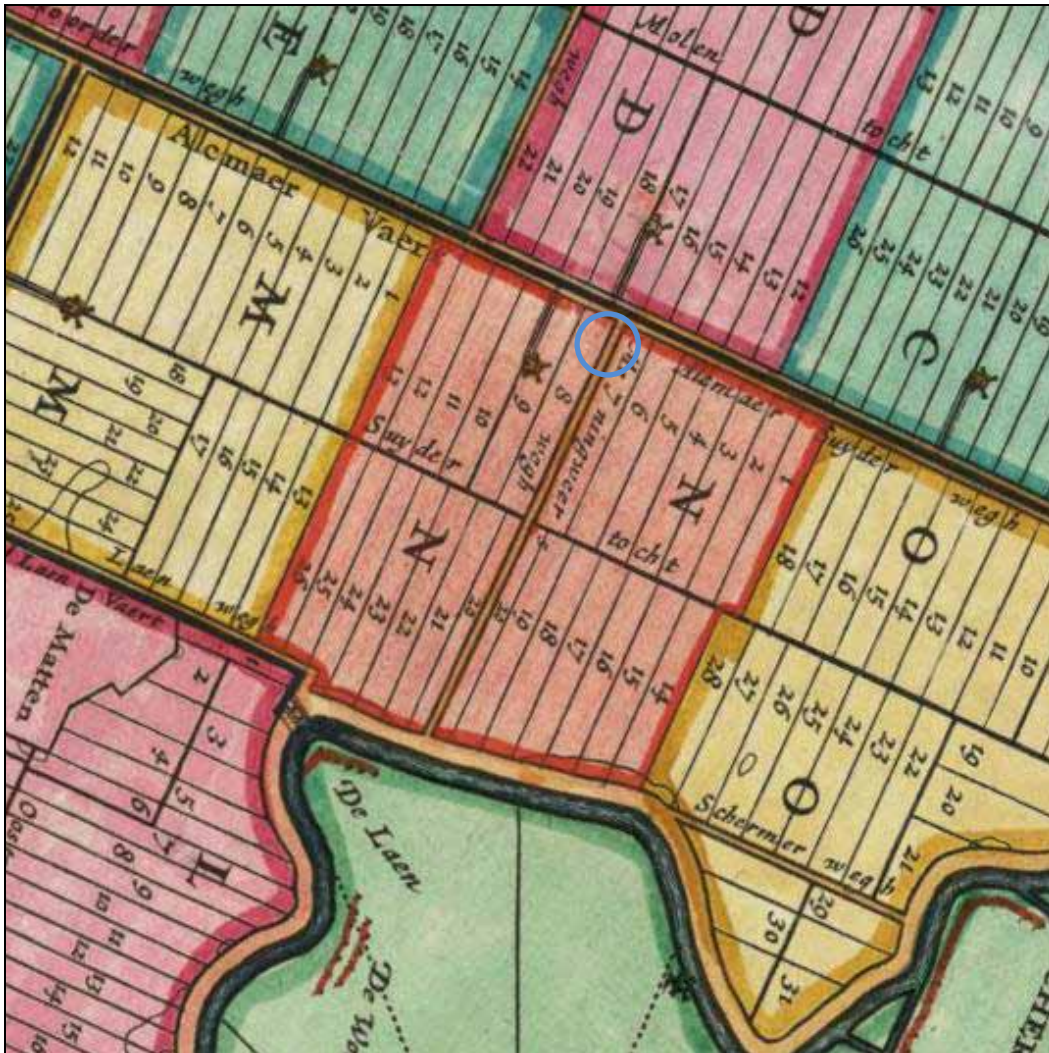
Noordervaart, de weg Alkmaar-Schermerhorn. Een schooltje, een herberg en de kerk vormden de basis van dit dorp dat aanvankelijk De Buurt heette. Zijn huidige naam dankt het dorp aan de in 1662/63 gebouwde kerk met zijn karakteristieke, onafgebouwde 'stompe toren'.¹¹

Tot op de dag van vandaag zijn Stompetoren en Zuidschermer de enige dorpskernen in de droogmakerij. De van oorsprong lineaire bebouwing langs de Noordervaart is in de 20^e eeuw aangevuld met meer geconcentreerde bebouwing ten noorden ervan.

2.4 Plangebied oude, huidige en toekomstige situatie

Het plangebied aan de Menningweerweg ligt op enige afstand ten oosten van de kern Stompetoren ten zuiden van de Noordervaart, vroeger de Alkmaarvaart. Het plangebied maakt deel uit van de het hoge deel langs de kade van de Noordervaart op de overgang naar de achterliggende polder. De Menningweerweg vormt van oudsher de toegangsweg tot de Menningmeerpolder in het zuiden vanaf de Alkmaarvaart. Op alle bekende kaarten van het gebied vanaf circa 1633 staat de Menningweerweg aangegeven.

De vroegste kaart van de drooggelegde Schermer is die van Bart Claessz uit 1633 (niet afgebeeld). Het beeld hierop verschilt weinig van dat op de zogenaamde 'Kleine kaart van Wils' uit 1635, zie afbeelding 2.3.¹²

Afb. 2.3. uitsnede uit de 'Kleine kaart van Wils' 1635. De Menningweerweg is de weg die polderblok N ongeveer doormidden deelt; duidelijk zichtbaar is ook de blokmolen op de scheiding van de percelen 9 en 10, de locatie van deze molen bevindt zich circa 250 m ten zuidwesten van het plangebied.

¹¹ Visser-Poldervaart en Tjabringa 2009, beleidsnota, p. 38.

¹² Caerte van de Scher-meer getekend door Mr. Pieter Wils, landmeter 25 oct. 1635 ingekleurde kopergravure 'Kleine kaart van Wils'.

Op de kaart van Wils is ook de blokmolen op een smalle strook land tussen de percelen 9 en 10 te zien; deze molen had zijn watergang richting de Alcmaervaart (Alcmaer Suyder Wegh). De locatie van deze molen bevindt zich circa 250 m ten zuidwesten van het plangebied, zie ook afbeelding 2.9.

Op de vroege kaarten van het gebied staat de Menningweerweg ook aangegeven als 'Meningerwegh' (NN, 1635) of 'Menichweerwegh' (C.J. Visscher, 1635). Het gebied wordt in die tijd gerekend tot Schermerhorn, omdat Stompetoren in die tijd nog niet bestond. Ook de kaart van Steeve van Esveldt (gedrukt Van Esveldt, ca. 1743) geeft de oorspronkelijke 17^e-eeuwse situatie nog weer.

Aan het begin van de 19^e eeuw is de globale situatie weinig veranderd is ten opzichte van de tijd van Wils, een kleine 170 jaar eerder. De kadasterkaarten uit de periode rond 1813 tonen globaal nog hetzelfde beeld, zie afbeelding 2.4 en 2.5.

Afb. 2.4 uitsnede kadasterplan verzamelplan Schermerhorn, Sectie F Groenewoud, 1811-1832 inmeting 1813 - bron: WatWasWaar.

Op kaarten uit het begin van de 19^e eeuw staat de Menningweerweg aangeduid als 'Meningerwegh' (h). De poldermolen van blok N is op alle kaarten uit de 19^e eeuw weergegeven, evenals op de kaart uit 1905. Op kaarten van na de Tweede Wereldoorlog staat hij echter niet meer aangegeven, zie afbeelding 2.8. Dit komt omdat deze molen in 1930 afgebrand is.

In de eerste helft van de 19^e eeuw is de Noordervaart nog geheten Alcmaarder Zuider Weg.

Een tweede belangrijke kaart uit de eerste helft van de 19^e eeuw is de 'Kaart van de bedijkte Schermeer' van A. van Diggelen uit 1836, zie ook afbeelding 2.8. Het beeld op deze kaart wijkt op zich weinig af van de kadasterkaart inmeting van 1813. De Menningweerweg heet hierop 'Minning Weers Weg'.

Op de TMK van 1879 (Bonneblad 279) is de schrijfwijze 'Menningmeeweg' op die van 1897 'Menningweersweg'. Op de kaarten uit het begin van de 20^e eeuw is de schrijfwijze ook nog 'Menningweersweg' (1900 en 1906).

Afb. 2.5 uitsnede Kadasterplan, minuutplan Schermerhorm sectie F blad 01 1811-1832 - inmeting 1813 - bron: WatWasWaar.

In onderstaande afbeelding 2.8 wordt een overzicht getoond van uitsneden uit diverse kaarten uit de periode 1811-2011, evenals een luchtfoto van de RAF uit de Tweede Wereldoorlog.

Minuut 1811-1832 (1813)

TMK Bonneblad 279 - 1879

(vervolg op p. 21)

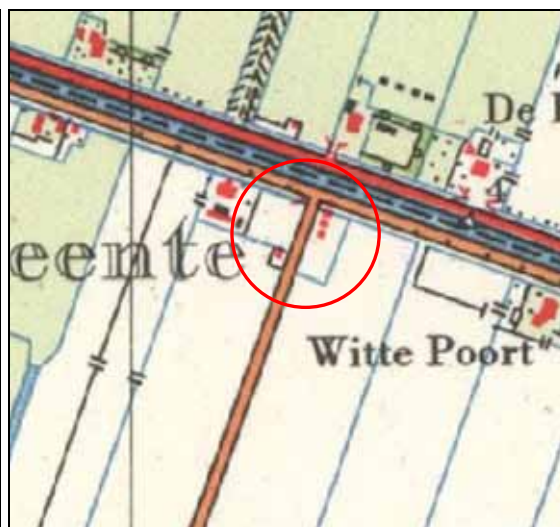
TMK Bonneblad 279 - 1897 (1900/06)

Luchtfoto RAF - 1945

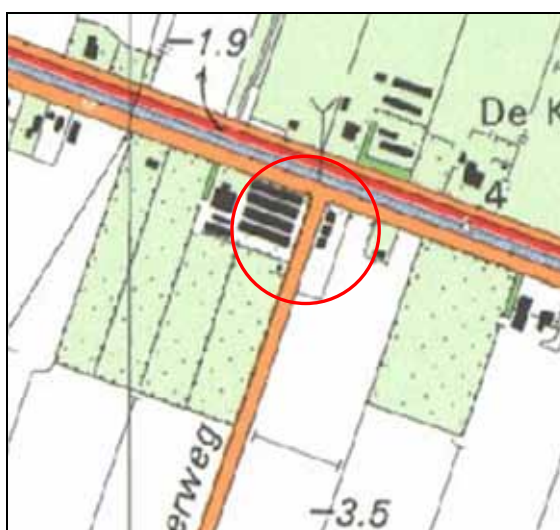
Topografische kaart 1950

Topografische kaart 1961

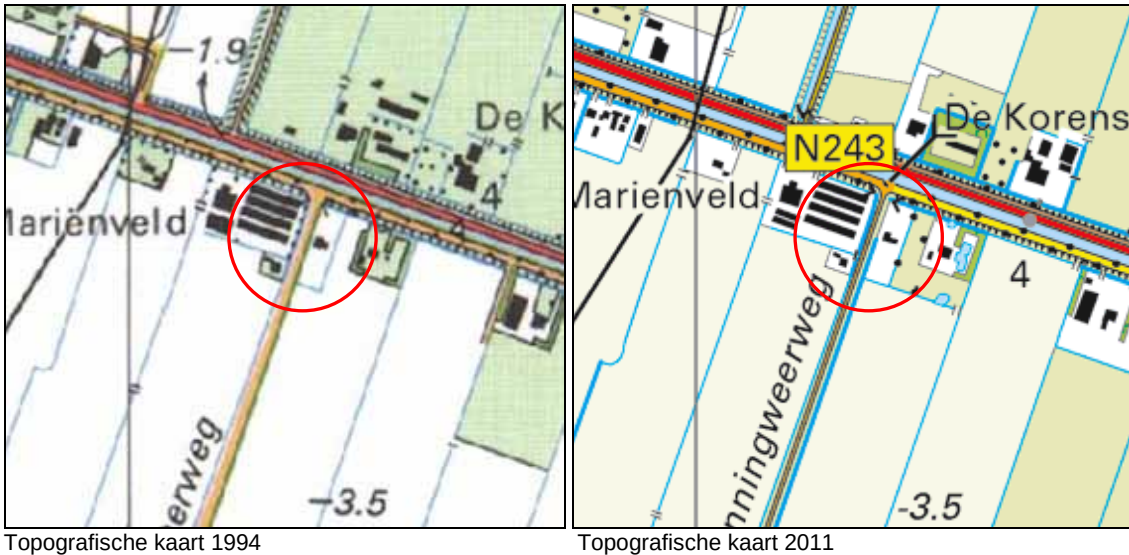

Topografische kaart 1971

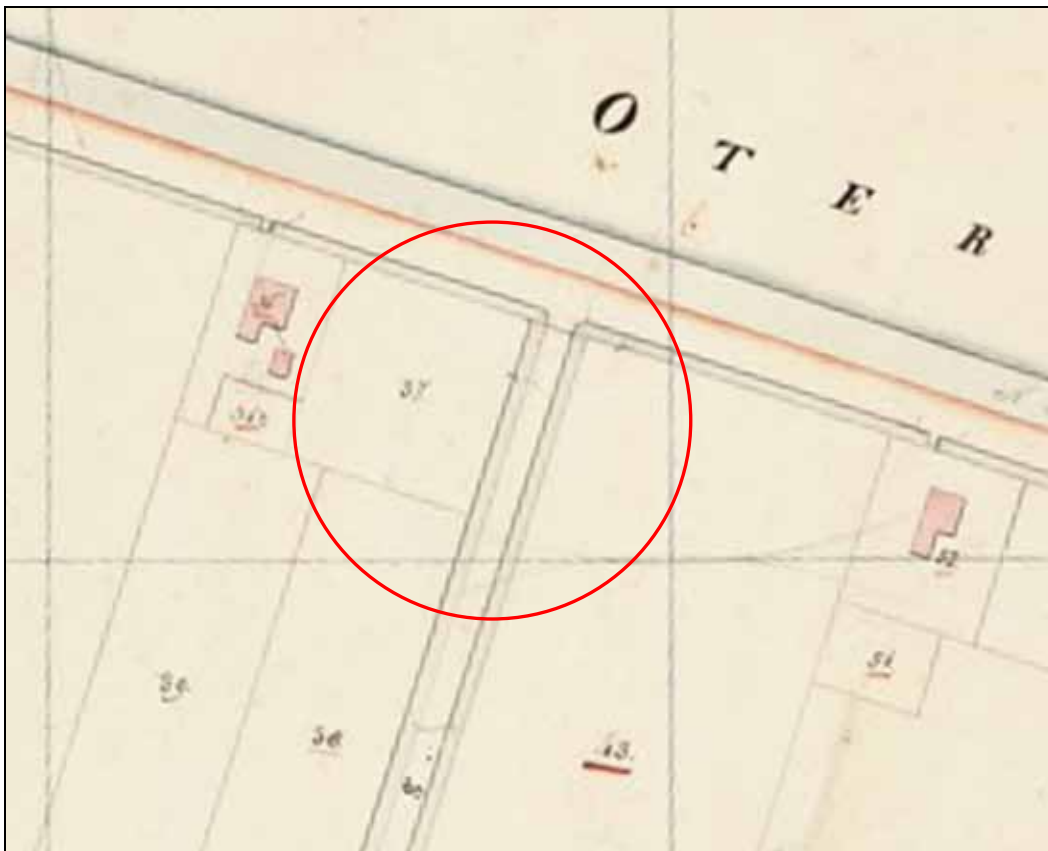
Topografische kaart 1983

(vervolg op p. 22)

Afb. 2.6. 10 uitsneden kaarten/luchtfoto's periode 1811-2011 - bron: WatWasWaar en WUR (luchtfoto).

Volgens de minuutplannen en het bijbehorende register uit de eerste helft van de 19e eeuw zijn de percelen 36, 36a en 37 en 38 en 39 aan westkant van de Menningweerweg eigendom van ene Pieter Bakker uit Schermerhorn. Pieter is boer van beroep en perceel 36 omvat de boerderij met erf, waar hij ook woont. De percelen 36a en 37 zijn in gebruik als boomgaard; de grote percelen ten zuiden daarvan, 38 en 39, zijn in gebruik als respectievelijk bouwland en weiland.

Afb. 2.7. uitsnede Kadasterplan, minuutplan Schermerhorn sectie F blad 01 1811-1832 -

Perceel 43 ten oosten van de Menningweerweg is in die tijd in bezit van ene Charlotta Gijsbertina Cornelia Schippers uit Limmen, zij is gekend als huisvrouw van ene Jacob Weldijk. Het perceel was in die tijd in gebruik als weiland.

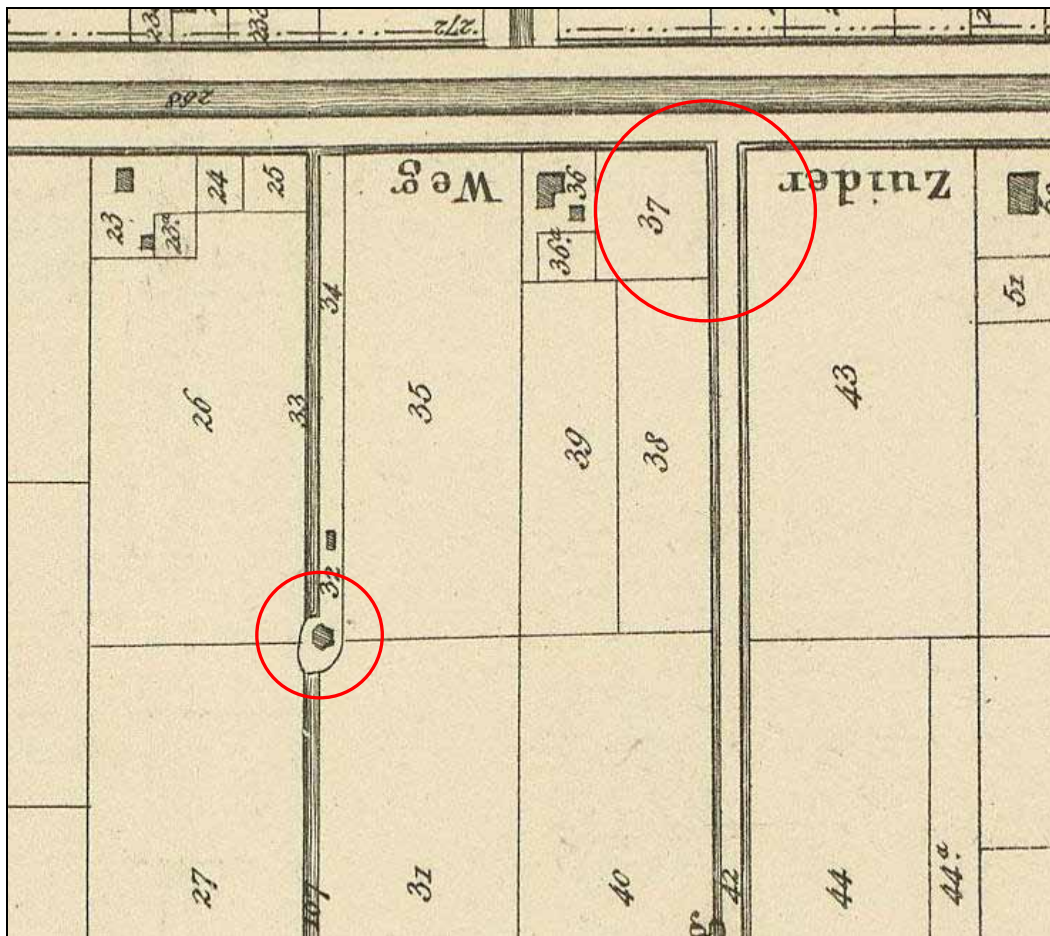
Op de kaart van Van Diggelen rond 1836 is de situatie vrijwel ongewijzigd, zie afbeelding 2.8. Op de situatie 1897 is er op perceel 38, later Menningweerweg 1, nog geen bebouwing aangegeven; op de situatie 1897 is er een stuk grond afgescheiden en staat er een boerderij/woonhuis aangegeven, zie afbeelding 2.6. Het Bonneblad 1906 zoals geraadpleegd via WatWaswaar verschilt amper van die van 1897 (en dus ook van 1879) en is derhalve niet opgenomen.¹³

Het perceel direct ten westen van het huidige plangebied de boerderij met erf - Noordervaart 58 staat op de kaart uit 1813 als bebouwd aangegeven. Het gebied direct ten oosten van Noordervaart 58, het perceel van Nat, is tot in de '50-er jaren van de 20^e eeuw waarschijnlijk in gebruik als boomgaard. De situatie in de '60-er jaren is waarschijnlijk weiland; op de situatie 1971 zijn reeds twee schuren aanwezig, de situatie 1983 toont de vier schuren zoals die nu ook nog aanwezig zijn.

Het perceel aan de oostkant van de weg lijkt in ieder geval tot begin 20^e eeuw (1906) niet bebouwd. Op de kaarten van na 1950 staan er zes huizen (3 x 2 gekoppelde huizen) aangegeven op de kaarten. Een luchtfoto uit het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog toont ook deze huizen. De situatie 1994 en 2011 geeft nog 1 huis weer, de rest is inmiddels gesloopt.

Molenplaats 20 - poldermolen blok N

Op circa 250 m ten zuidenwesten is sprake van een oude molenlocatie; het gaat om de molenplaats 20.¹⁴ Dit is de locatie van de poldermolen van blok N. De molen dateert uit 1635.

Afb. 2.8. uitsnede kaart van Van Diggelen (1836); met molenplaats en plangebied Menningweerweg, niet noord-georiënteerd - bron: Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

¹³ De kaarten komen zo erg overeen dat er mogelijk sprake is van een fout in WatWasWaar; de kaart van 1897 is dan mogelijk twee keer gebruikt, voor zowel de situatie 1897 als voor 1906.

¹⁴ Soonius 1997, 39, figuur 9, coördinaten: 116.85/513.50.

De molen is afgebrand in 1930. De molenplaats is niet zichtbaar vanaf de Noordervaart. Het perceel is in gebruik als bollenland en daarvoor omgezet. De molenplaats is hierbij opgeruimd. Het puin is in kleine stukjes over een groot deel van de akker verspreid. Er zitten geen fundamente meer in de grond. Waardering: geen archeologische waarde aangetoond; motivatie: fundamente niet meer aanwezig. Zie verder § 2.6.

Huidige en toekomstige situatie

Het gebied aan de Groeneweg in Schermerhorn is gelegen in de Eilandspolder, een uitermate waterrijk gebied dat al in de 13^e eeuw werd bedijkt. Tot de 17^e eeuw lag het te midden van een aantal zeer grote meren zoals de Schermer en de Beemster. De huidige bebouwing in het gebied bestaat uit 20^e-eeuwse bouwsels; voorheen was het gebied woest.

Aan de Groeneweg beschikt de Wooncompagnie over bouwrechten voor 8 woningen (deels al gesloopt). Op dit 1.500-2.000 m² grote terrein staat momenteel nog enige bebouwing, deze stamt uit de 20^e eeuw.¹⁵ Deze worden opgeheven in ruil voor uitbreiding van bouwrechten aan de Menningweerweg. De locatie aan de Groeneweg dient vrijgemaakt te worden voor de herinrichting van de N243 en ten behoeve van de openheid van de Eilandspolder.

Op de locatie aan de Menningweerweg stonden oorspronkelijk 6 woningen. De bouwvlakken hiervan worden verschoven en met de verplaatste rechten van de 8 woningen van de Groeneweg wil Wooncompagnie een woningbouwplan ontwikkelen, een samenhangend plan voor 14 nieuwbouwwoningen: 1 vrijstaand, twee maal vijf grondgebonden eengezinswoningen en 3 geschakelde rijtjeswoningen. Aan de tegenoverliggende zijde van de Menningweerweg wil bouwbedrijf Nat 21 nieuwe woningen realiseren op een erf wat nu bebouwd is met vier grote kippenschuren. Wooncompagnie en bouwbedrijf Nat zullen elk hun eigen locatie ontwikkelen, maar willen in de planvorming wel samen optrekken om de twee locaties integraal te ontwikkelen.

Verstorings in de ondergrond / toestand van de bodem

In het plangebied hebben ten oosten van de Menningweerweg huizen gestaan, een deel daarvan is reeds gesloopt; ook de resterende woningen zullen te zijner tijd worden gesloopt om plaats te maken voor nieuwe woningen. De ondergrond is daar dus deels reeds verstoord. In het gebied ten westen van de Menningweerweg staan nu nog vier grote kippenschuren, ook hier zal bij de bouw de ondergrond reeds deels zijn verstoord.

Behalve bodemverstoringen als gevolg van recente bebouwing, hebben er ook bodemverstoringen plaatsgevonden bij de aanleg van kabels en leidingen.

2.5 Archeologie en cultuurhistorie

Archis en AMK

In het centrale informatiesysteem Archis2 staan in principe alle bekende archeologische waarden, waarnemingen en onderzoeksmeldingen aangegeven. In de directe omgeving (tot 1.500 m) van het plangebied zijn geen archeologische waarnemingen of vondstmeldingen bekend.

Het buitengebied van de gemeente Schermer rond Stompvoren heeft volgens de IKAW een zeer lage archeologische verwachtingswaarde, zie onder. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten uit welke periode dan ook, ontbreken hier.

Het huidige plangebied met onderzoeksmelding 58756 is deels onderdeel van twee andere grotere onderzoeksmeldingen.

De eerste betreft een gecombineerd bureauonderzoek en booronderzoek (CIS-code 10239) uitgevoerd door RAAP in 1977 ten behoeve van het opstellen van een Cultuurhistorische Waardenkaart met als proefgebied de gemeente Schermer.¹⁶ Daarbij is ook de molenplaats 20 ten zuidwesten van het plangebied onderzocht, zie § 2.5.

¹⁵ Op oude kaarten, ondermeer Bonneblad 288 (1899) is het gebied nog geheel onbebouwd; op latere topografische kaarten (vanaf 1950) is er in het gebied bebouwing aangegeven. Op kaarten uit 1906 is ook de provinciale weg (huidige N243) nog niet doorgetrokken.

¹⁶ Soonius 1997.

De tweede onderzoeksmelding (CIS-code 45368) betreft een bureauonderzoek uitgevoerd door Oranjewoud in 2011 ten behoeve van de archeologische onderbouwing van de reconstructie van N243 tussen Alkmaar en Avenhorn. De aandacht ging hierbij uit naar het aangrenzende gebied ten noorden van de Noordervaart en is dus binnen dit onderzoekskader van minder belang.

Terreinen waarvan de archeologische waarde bekend is, staan aangegeven op de Archeologische Monumentenkaart (AMK). De AMK wordt per provincie ontwikkeld in samenwerking met de RCE. Het plangebied zelf ligt in niet een dergelijk monument, noch zijn er in de directe omgeving dergelijke monumenten bekend. Het dichtstbijzijnde monument wordt gevormd door de historische molenplaats mon.nr. 14830. Deze locatie bevindt zich op circa 1.225 m ten oosten van het plangebied, het betreft de locatie van de blokmolen van polderblok C, zie ook afbeelding 2.5. Mogelijk dat dicht bij het plangebied op circa 250 m ten zuidwesten daarvan van een vergelijkbare situatie sprake is. Dit is de locatie van de molen van polderblok N, het polderblok waarvan de Menningweerweg de (enige) hoofdweg is.

IKAW, ILC en Atlas Leefomgeving

De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) geeft voor heel Nederland de trefkans op de aanwezigheid van archeologische resten. Die trefkans is aangegeven in vier categorieën: hoog, middelhoog, laag en zeer laag. Deze kaart is onder andere gebaseerd op de relatie die er bestaat tussen de bodemsoort en de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen. Een punt van aandacht daarbij is dat de IKAW grotendeels is gebaseerd op kaarten met een schaal van 1 : 50.000. Op lokaal schaalniveau is de kaart daarom minder betrouwbaar. Daarbij komt dat de IKAW voornamelijk gebaseerd is op de aanwezigheid van nederzettingen en niet op bijvoorbeeld grafvelden of offerplaatsen. Een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden en resten wil echter niet zeggen dat er geen archeologische waarden of resten aanwezig kunnen zijn.

Volgens de landelijke verwachtingskaart IKAW (bijlage 3) ligt het plangebied in een zone met een zeer lage kans op het aantreffen van archeologische waarden. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de geologische en historische ontwikkeling van het gebied. Echter, de IKAW is met name gericht op sporen van bewoning van vòòr de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Vanaf het moment dat men beschikte over de technieken om natte gebieden droog te leggen, kan bewoning in principe vrijwel overal hebben plaatsgevonden. De (zeer) lage archeologische verwachting voor het plangebied zegt dus in principe vrij weinig over sporen van bewoning ter plaatse vanaf de Nieuwe Tijd.

In aanvulling op de landelijke verwachtingskaarten hebben veel provincies eigen verwachtingskaarten vervaardigd, waarin veel lokale gebiedskennis is opgenomen. Deze kaarten hebben over het algemeen een hoger detailniveau dan de landelijke kaarten. Daar waar voorheen gebruik werd gemaakt van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland (CHW), is deze kaart nu geïmplementeerd in de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie (ILC). Het raadplegen van deze kaart leverde echter geen nieuwe informatie op.

In de Atlas Leefomgeving - sinds 2013 opvolger van de Kennisinstructuur Cultuurhistorie (KICH) - staan veel gegevens opgenomen betreffende cultuurhistorie. Het raadplegen van de betreffende kaartlagen leverde eveneens geen aanvullende informatie op voor het plangebied.

Beleidsadvieskaart van de gemeente Schermer

De gemeente heeft een eigen beleidsadvieskaart en een bijbehorende Archeologie nota. Op basis van de beleidsadvieskaart geldt voor de terreinen aan weerskanten van de Menningweerweg dat rekening moet worden gehouden met archeologie (het voorkomen van archeologische waarden) bij ontwikkelingen groter dan 50 m² en ingrepen die dieper gaan dan 35 cm. Bij sloopwerkzaamheden van bebouwing van vòòr 1945 dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van bouwhistorische waarden.

In de strook langs de Noordervaart is een bijzonder archeologieregime van kracht vanwege de aanwezigheid van belangwekkende archeologische bodemsporen en voorwerpen op een relatief kleine oppervlakte. Voor de terreinen waarvan de bebouwing als rijksmonument staat geregistreerd, wordt bij vergunningverlening in het kader van verbouwing of restauratie rekening gehouden met de aanwezige archeologische en bouwhistorische waarden. Het archeologiere-

gime wordt gerealiseerd door aanpassing van het bestemmingsplan, waarbij deze stroken worden aangegeven als archeologisch waardevol gebied van de derde categorie.

In de bodem kunnen zich, met name waar deze nog niet zo sterk verstoord is, archeologisch relevante resten van boerderijen bevinden. Deze zullen voornamelijk bestaan uit fundamente van hoofd- en bijgebouwen, tuinen, gebruiksvoorwerpen, grachten en waterlopen. Zij leveren met name informatie over de ruimtelijke en bouwkundige ontwikkeling van de stolpboerderij en het dagelijks leven van de bewoners. Vanwege de aanwezigheid van belangwekkende sporen die voor de toekomst behouden moeten blijven, hebben deze plekken een grote archeologische waarde.

Volgens het gemeentelijk beleid geldt voor deze gebieden een streven naar behoud in de huidige staat van archeologische waarden. Indien hier niet aan kan worden voldaan, dan zal bij (verdere) planvorming en voorafgaand aan vergunningverlening vroegtijdig archeologisch onderzoek moeten worden uitgevoerd en zal moeten worden gestreefd naar inpassing van terreinen met archeologische waarden.

2.6 Archeologische verwachting

Er is in de archeologische database Archis gekeken naar een gebied van circa 1.500 m rondom het plangebied aan de Menningweerweg. Hierbinnen zijn geen archeologische terreinen of waarnemingen bekend. De landelijke verwachtingskaart IKAW kent het plangebied een (zeer) lage archeologische trefkans toe. Uit kaarten van de Provincie en de Atlas Leefomgeving komt hetzelfde beeld naar voren. De beleidsadvieskaart van de gemeente kent het plangebied aan de Menningweerweg echter een mogelijk hogere verwachting toe vanwege de ligging op een oude bewonings- of ontginningsas. De ontginningsas was het lint van waaruit de omliggende grond in cultuur werd gebracht. In deze zone hebben de vroegste boerderijen, de typische 17^e-eeuwse stolpboerderijen, gestaan.

Op basis van het voorgaande, kan voor het plangebied aan de Menningweerweg de volgende gespecificeerde archeologische verwachting worden geformuleerd.

Prehistorie tot en met de Middeleeuwen

Tot in Middeleeuwen vond er zeer waarschijnlijk geen bewoning plaats in het onderzoeksgebied. Vanaf circa 5.000 v.Chr. lag het in een waddengebied en zal derhalve te nat zijn geweest voor permanente bewoning. Na circa 1.300 v.Chr. ontwikkelden zich uitgestrekte veenkussens. Dit maakte het gebied slecht toegankelijk en ongeschikt voor (permanente) bewoning. De veengroei ging door tot in de Middeleeuwen. Gezien deze ontstaansgeschiedenis wordt dus uitgegaan van een lage archeologische verwachting voor waarden en resten vanaf deze perioden. Vanaf de 9^e/10^e eeuw was het gebied ontgonnen door inklinking van het veen, vernatte het gebied opnieuw en door erosie ontwikkelde de veenriviertjes zich tot de uitgestrekte binnensee, het Schermeer.

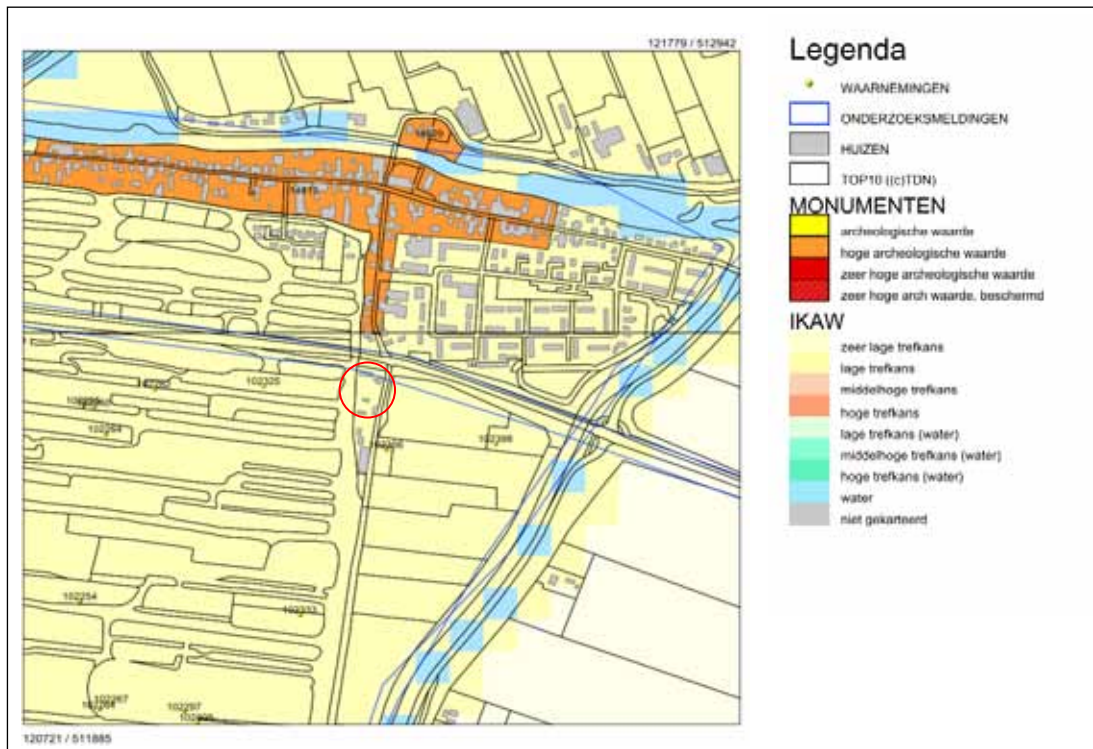
Nieuwe Tijd

Omdat het alsmat groeiende meer een bedreiging begon te vormen voor het omliggende gebied en de omliggende steden, werd in 1631 besloten dit meer in te polderen. Hierbij werd ook nieuw land, grote oppervlakten met vruchtbare landbouwgrond, geschapen. De inrichting van de droogmakerij vond plaats vanaf de '30-er jaren van de 17^e eeuw. Dit gebeurde vanuit ontginningsassen; het plangebied zelf ligt langs een dergelijke as, de Noordervaart. In de bodem kunnen zich, met name waar deze nog niet zo sterk verstoord is, archeologisch en historisch gezien relevante resten van boerderijen en boerderijplaatsen bevinden. De archeologische verwachting voor waarden uit de Nieuwe Tijd is derhalve laag tot mogelijk middelhoog.

Bestudering van oude kaarten toonde echter aan dat in de betreffende terreinen aan weerskanten van de weg in de periode van de 17^e tot en met de 19^e eeuw waarschijnlijk nooit (stenen) bouwsels hebben gestaan. Tot aan de 20^e eeuw tijd zijn de betreffende percelen hoogstwaarschijnlijk altijd in gebruik geweest als boomgaard en weidegrond. In de eerste helft van de 20^e eeuw wordt het perceel aan de oostkant van de Menningweerweg bebouwd met 6 woningen terwijl in de tweede helft van de 20 eeuw er ook aan de westkant van de weg wordt gebouwd, het gaat daarbij om 4 grote kippenschuren. Vanwege de daartoe uitgevoerde grondwerkzaamheden is waarschijnlijk de bodem reeds tot een zekere diepte verstoord.

Groeneweg te Schermerhorn

Hoewel op de locatie aan de Groeneweg bij de herinrichting ervan geen diepergaande grondwerkzaamheden zullen gaan plaatsvinden, is voor de volledigheid ook voor dit gebied in Archis gekeken, zie afbeelding 2.9. Dit plangebied heeft volgens de IKAW een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden en resten. Er heeft verder geen uitgebreid onderzoek naar deze tweede locatie plaatsgevonden.¹⁷

Afb. 2.9. locatie Groeneweg - archeologische basiskaart - bron Archis - RCE.

¹⁷ Zie ook p. 8.

3 Conclusie en aanbevelingen

3.1 Conclusie

Vanwege de geologische ontwikkeling van het gebied rond de Menningweerweg, zouden daar eigenlijk alleen archeologische/cultuurhistorische waarden en resten uit de Nieuwe Tijd kunnen worden verwacht. Het plangebied aan de Menningweerweg ligt aan één van de oude ontginningsassen binnen de droogmakerij de Schermer in een zone waar de oude boerderijen (stolpen) uit het midden van de 17e eeuw liggen. Hierdoor is er sprake van een zekere verwachting op het voorkomen van archeologische waarden en resten. Bestudering van oude kaarten toonde echter aan dat op de betreffende terreinen aan weerskanten van de weg tot aan de 20^e eeuw waarschijnlijk nooit (stenen) bouwsels hebben gestaan, maar dat deze in die periode in gebruik zijn geweest als boomgaard en weidegrond.

De bebouwing op het perceel Menningweerweg 1 (buiten het huidige plan) dateert uit het laatst van de 19^e eeuw. Direct ten westen van het plangebied, aan de Noordervaart 58, bevindt zich een erf met boerderij dat wel ver in de tijd teruggaat. Van iets vergelijkbaars is sprake ten oosten van het plangebied; de percelen ter hoogte van Noordervaart 56 en 54, daar hebben door de eeuwen heen eerder boerderijen en dergelijke gestaan, alleen Noordervaart 54 kent nu nog bebouwing.

De bebouwing op het deel van Nat, de kippenschuren, dateert uit de tweede helft van de 20^e eeuw, de oude bebouwing op het deel van de Wooncompagnie dateert uit de eerste helft van de 20^e eeuw. Met de inrichting van het gebied hebben daarbij reeds bodemverstorende werkzaamheden plaatsgevonden.

3.2 Aanbevelingen

Omdat op de locatie aan de Groeneweg te Schermerhorn na sloop van de woningen en bijbehorende werkzaamheden feitelijk geen (nieuwe) diepergaande graafwerkzaamheden worden verricht, wordt voor dit gebied geen nader onderzoek geadviseerd.

Voor de ontwikkeling van het gebied Menningweerweg wordt eveneens geen nader onderzoek geadviseerd. Dit omdat de bestudering van oude kaarten geen aanwijzingen heeft gegeven voor de (mogelijke) aanwezigheid van historische bebouwing, dat wil zeggen van vòòr de eerste helft van de 20^e eeuw. Bovendien is de ondergrond op de twee locaties aan weerszijden door de bouw van de aanwezige (of reeds gesloopte) bebouwing waarschijnlijk deels verstoord.

Er wordt daarom dan ook geen verder vervolgonderzoek in deze aanbevolen. Dit houdt in dat geadviseerd wordt beide gebieden vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Mochten tijdens grondwerkzaamheden en de inrichting van het plangebieden aan de Menningweerweg in Stompeloren en de Groeneweg in Schermerhorn alsnog archeologische of cultuurhistorische waarden, vondsten en/of sporen worden aangetroffen, dan dient altijd direct contact te worden opgenomen met de bevoegde overheid in het kader van de wettelijke meldingsplicht (Monumentenwet 1988, artikel 53 en 54).

Dit rapport dient te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid. Na instemming met de resultaten en de aanbevelingen, wordt het rapport definitief gemaakt.

Literatuur, bronnen en kaarten

Literatuur

Visser-Poldervaart, M. en J.O. Tjabringa, 2007. Beleidsnota Archeologie gemeenten Graft-De Rijp en Schermer 2007. SCENH-rapport cultuurhistorie 101. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland.

Rosing, H., 1995. Bodemkaart van Nederland schaal 1 : 50.000. Toelichting bij de kaartbladen 9 West Texel (gedeeltelijk), 14 West Medemblik - Blad 14 Oost Medemblik-15 West Stavoren (Noordhollands gedeelte) - Blad 19 West Alkmaar. DLO-Staring-centrum/StiBoKa, Wageningen.

Soonius, C.M., 1997. Provincie Noord-Holland, proefgebied gemeente Schermer, Cultuurhistorische Waardenkaart. RAAP-rapport 275. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Bronnen

Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) - www.ahn.nl . oktober 2013.

Archeologisch informatiesysteem Archis2, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort - archis2.archis.nl/archisii/html/index.html . oktober 2013.

Archeologische Monumentenkaart (AMK), Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort - archis2.archis.nl/archisii/html/index.html . oktober 2013.

Atlas Leefomgeving - www.atlasleefomgeving.nl . oktober 2013.

Bodemkaart van Nederland 1 : 50.000 - blad 19 West Alkmaar. DLO-Staring centrum, Wageningen, 1994.

Bodemloket - www.bodemloket.nl . oktober 2013.

Dinoloket - Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond - www.dinoloket.nl . oktober 2013.

Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie - maps.noord-holland.nl/extern/gisviewers/ilc . oktober 2013.

WatWasWaar - website - watwaswaar.nl . oktober 2013.

Kaarten

'Caerte van de Scher-meer. Alsoo de selve is Bedijckt ende bij Cavels van 15. morgens suijsver land door loting uijt-gedeelt 25 Oct 1635. Getekent door Mr. Pieter Wils, land-meter'; zogenaamde 'Kleine kaart van Wils'. Vervaardiger Pieter Wils, 1635. Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

'Caerte van de Schermeer met hare Dijcken, Wegen, Wateringen ende Cavel-Slooten. In te voegen als de zelve is 'Bedijckt, Gerooyt, ende in Cavels van vijfthien morgens tot 600 Roeden 't Morgen Suyverland verdeelt: Volgens welke jeder zijn Part bij Loting ontfangen heeft op den 25 october Anno 1635'; zogenaamde 'Grote kaart van Wils'. Vervaardiger Pieter Wils, 1635. Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

'Caerte van de Schermeer bedijckt ende bij cavels van 15 morgen suiwer lant door lotinge uijtgedeelt den 25 october 1635 gedrukt bij S. van Esveld'. Datering ca. 1743. Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

'Caerte van de Scher-meer, alsoo deselve is bedijckt ende bij cavels van 15 morgen suiwer landt door lotinge uijtgedelt, op den 15 october Anno 1635, ende aldus met groote verbeteringe int licht gegeven door Claes Janss. Vischer'. Vervaardiger C.J. Visscher, 1635. Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

'Kaart van de bedijkte Schermeer, gelegen in acht gemeenten, met de verdeeling der sectien volgens kadastrale plans, opgemaakt in den jare 1836, op verzoek van heeren dijkgraaf en heemraden van de Schermeer door den landmeter A. van Diggelen'. Vervaardiger: A. van Diggelen, 1836. Collectie Regionaal Archief Alkmaar.

Luchtfoto RAF 129_07_3300 Wageningen UR Library – Luchtfoto's - opname 26-02-1945.

Verklarende woordenlijst en afkortingen

Verklarende woordenlijst

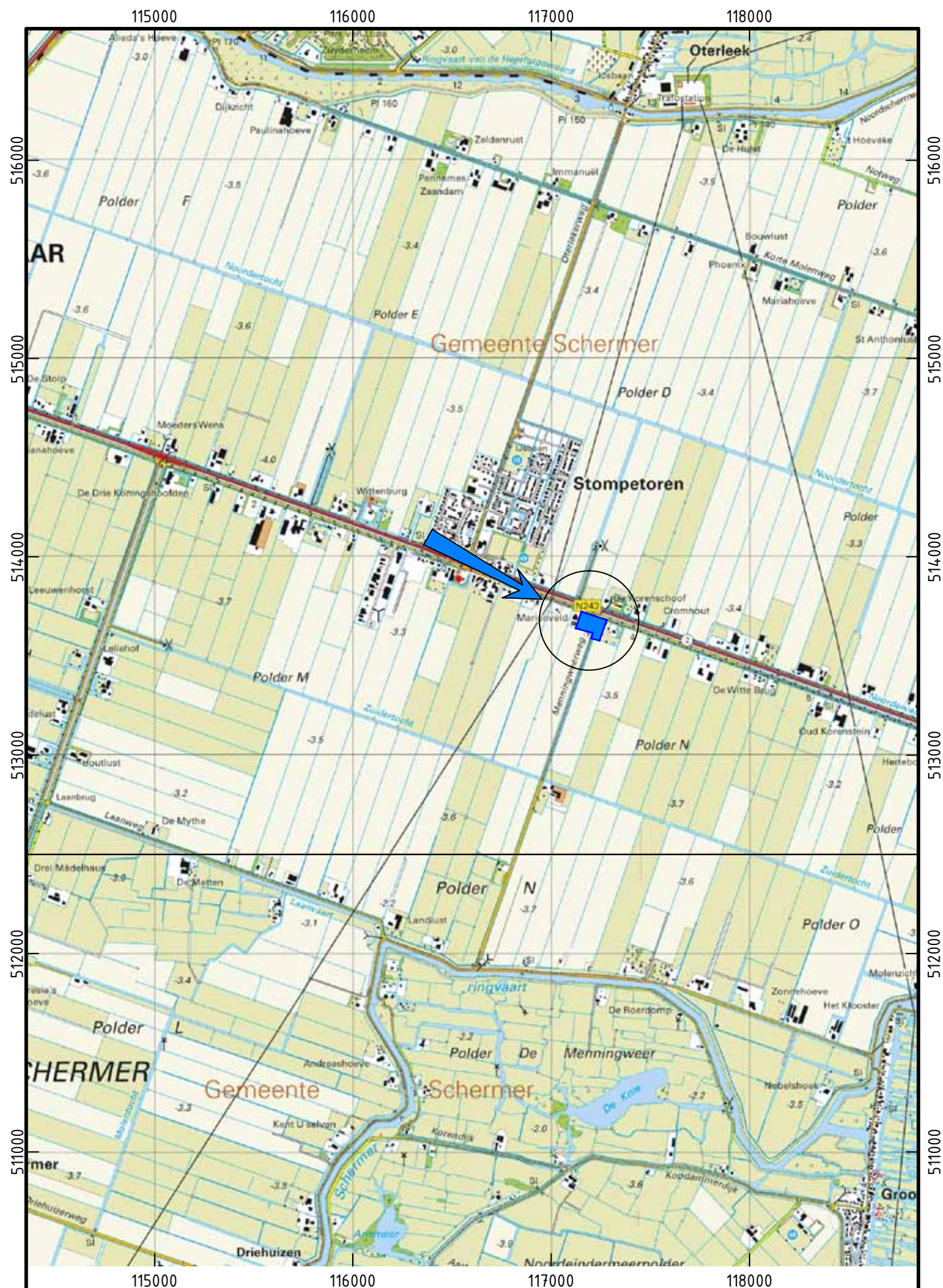
afzetting	onderverdeling van een formatie, ook wel laagpakket genoemd.
prehistorie	dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven.
vindplaats	een ruimtelijk begrepsd gebied waarbinnen zich archeologische informatie bevindt (monument, type monument, aard archeologische waarde, e.d.).

Afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland.
AMK	Archeologische Monumentenkaart.
Archis2	geautomatiseerd archeologisch informatiesysteem voor Nederland; een databank waarin allerlei gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen opgeslagen, daterend van de prehistorie tot de Nieuwe Tijd.
zijn	
v.Chr.	(jaren) voor Christus.
n.Chr.	(jaren) na Christus.
ILC	Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie.
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (versie 3.2, 2010).
-mv	onder maaiveld.
NAP	Normaal Amsterdams Peil - de gemiddelde zomervloedstand van het IJ bij Amsterdam, toen dit voor de afsluiting van de Zuiderzee nog open water was.
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort.
TMK	Topografisch Militaire Kaart, de eerste serie gedetailleerde topografische kaarten die voor heel Nederland gemaakt zijn, begonnen in 1850 en afgerond in 1864.

Bijlage 1

Ligging plangebied op topografische ondergrond

Bron: Topografische Dienst Nederland

schaal 1 : 25000

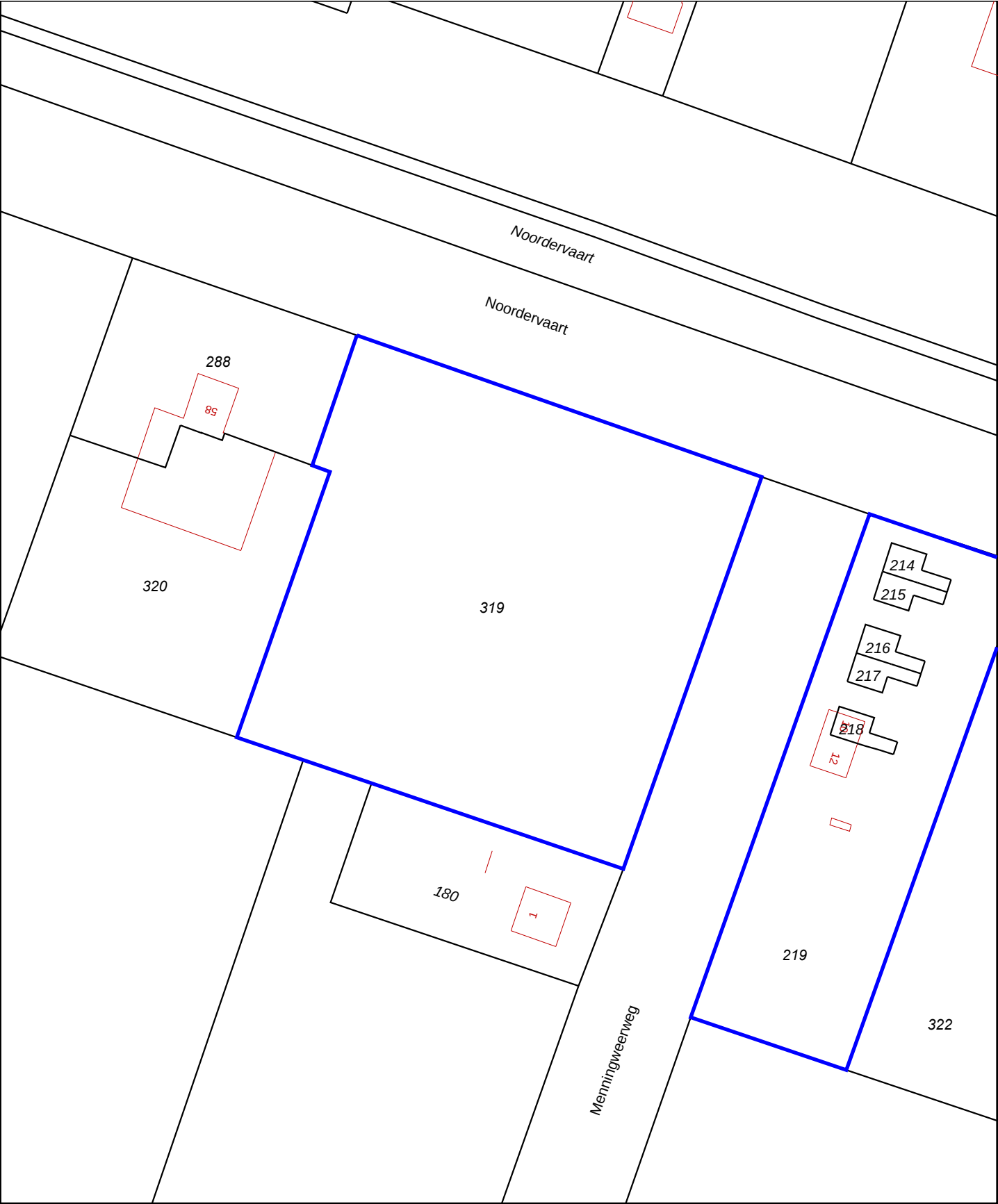
p.n. 332834

Ligging locatie

bijlage 1

Bijlage 2

Kadastraal overzicht Menningweerweg - 2013

0 m 10 m 50 m

12345 25	Deze kaart is noordgericht Perceelnummer Huisnummer Vastgestelde kadastrale grens Voorlopige kadastrale grens Administratieve kadastrale grens Bebouwing Overige topografie	Schaal 1:1000 Kadastrale gemeente Stree Perceel	plangebied 2013 SCHERMER S 219 en 319 aangrenzend 180, 288, 320 en 322
Voor een eensluitend uittreksel, Apeldoorn, 12 september 2013 De bewaarder van het kadaster en de openbare registers		Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend. De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.	

Bijlage 3

Archeologische basiskaart

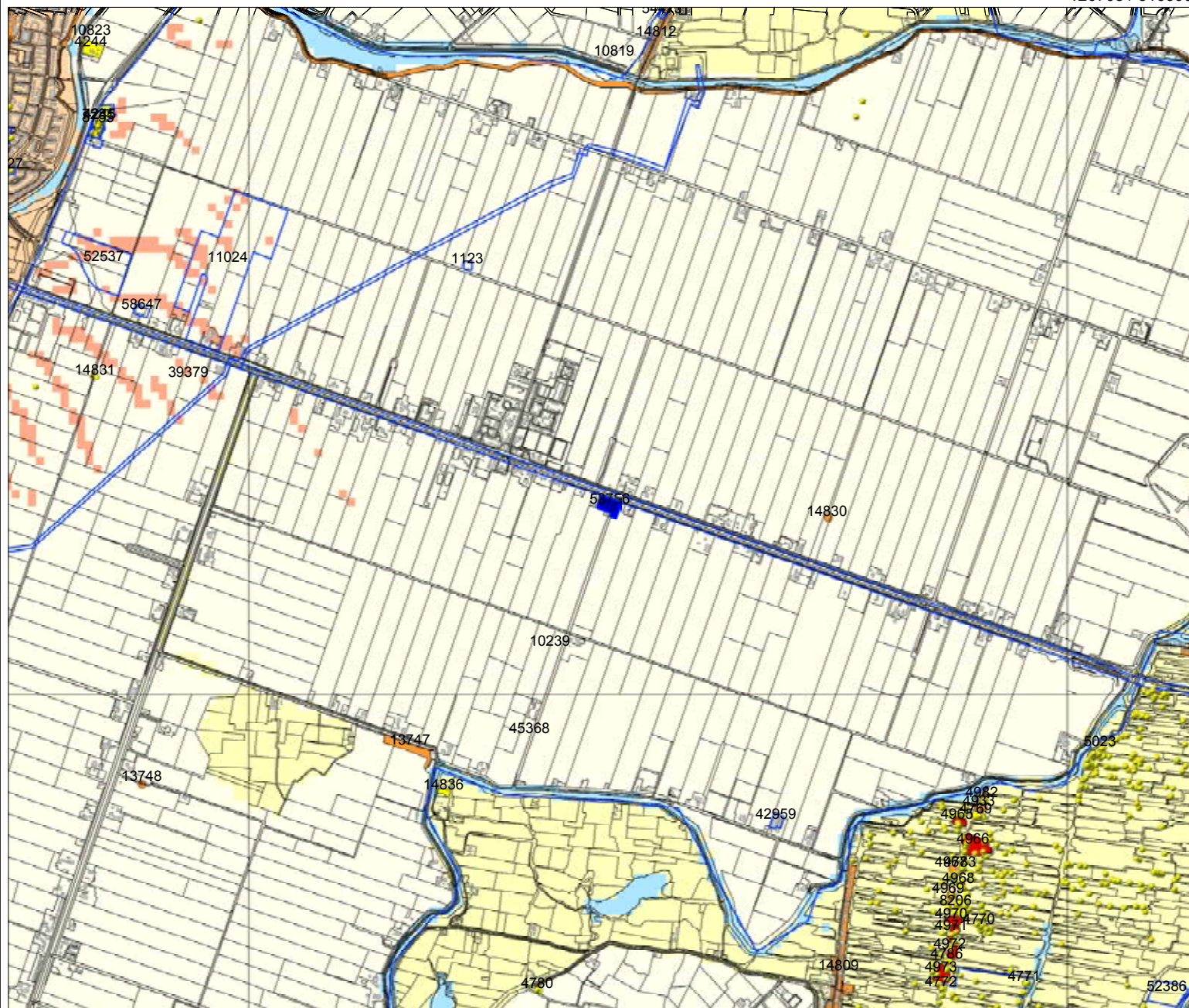
Archeologisch onderzoek ontwikkeling Menningweerweg te Stompeteren, gem. Schermer

14-10-2013

archeologische basiskaart - plangebied Menningweerweg = 58756

J. v/d Roest - Grontmij Nederland B.V.

120798 / 516698

113529 / 510564

Legenda

- WAARNEMINGEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- TOP50_CBS ((c)CBS)

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

0 1 km

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Archeologisch onderzoek ontwikkeling Menningweerweg te Stompetoren, gem. Schermer

14-10-2013

archeologische basiskaart - detail - plangebied Menningweerweg = 58756

119437 / 515566

J. v/d Roest - Grontmij Nederland B.V.

114912 / 511749

Legenda

- WAARNEMINGEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

0 1 km

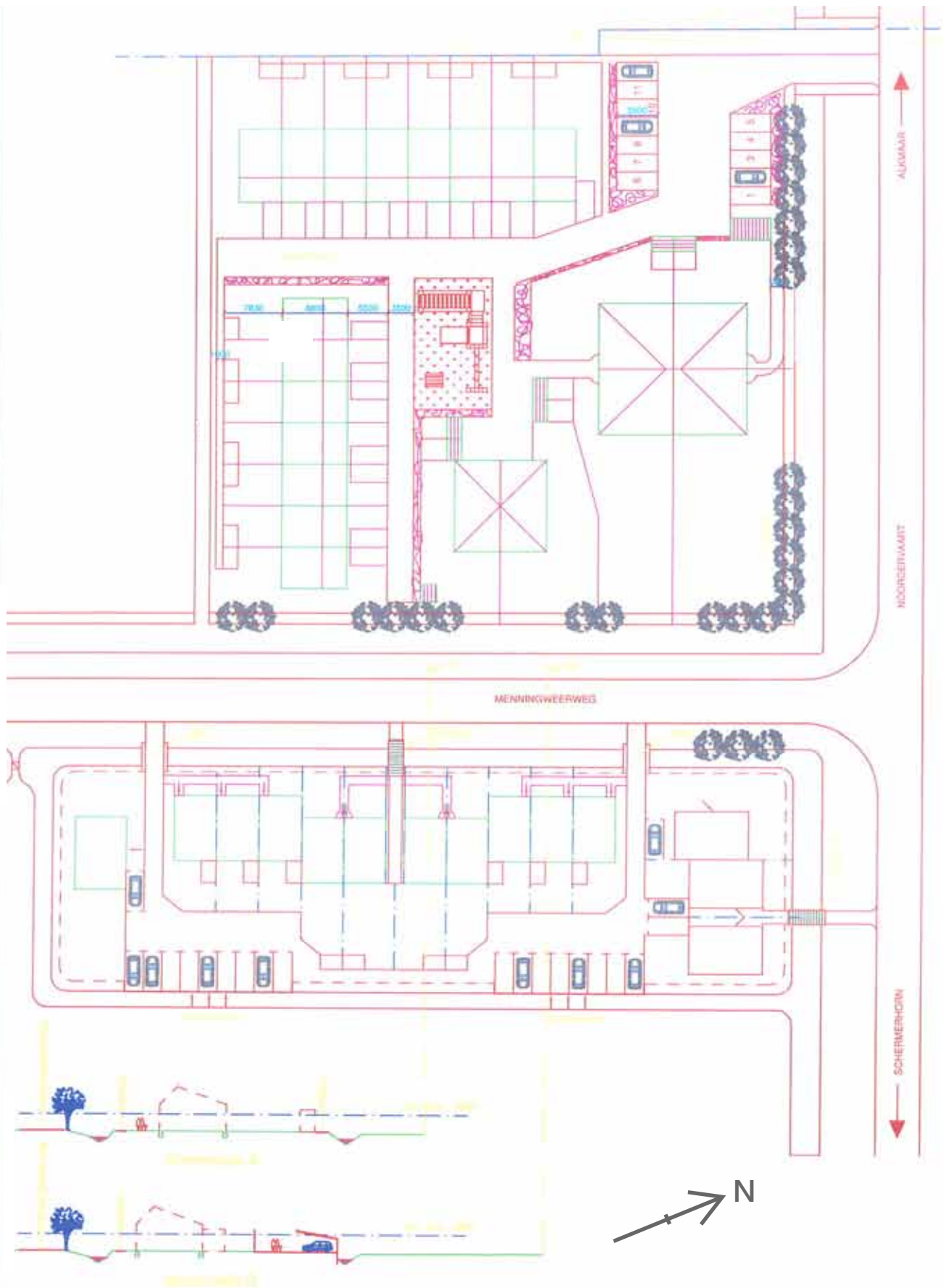

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Bijlage 4

Ontwerp inrichting plangebied Menningweerweg

VOORLOPIG ONTWERP

ontwerper
opdrager
project
Bouwbedrijf J. Nel & Zv
Streekluis aan de Menningseweg te Sluipdalen
aanbesteding 75
aankoop 015-8220017
1991-08
Streekluis
aanbesteding 015-8220017
aankoop 015-8220017

ontwerp
A 25-03-2012
B
C
D
E

datum 1.10-11-2010
schets 1.1500
sch. 1.000
schets 1.000

VO-03

www.grontmij.nl

Wij ontwerpen en realiseren **plannen** voor de **toekomst**, door mensen en partijen in regio's bij elkaar te brengen en met elkaar te **verbinden**, met **respect** voor onze leefomgeving, onze klanten en elkaar.